

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

est. Si quis in arca Noë non fuerit, peribit regnante diluio. Tantorum igitur virorum testimoniis clarissimis & validissimis præmoniti, & muniti Christiani lectores, nihil commoueri debent imposturis, calumniis, erroribus, & mendacijs, quæ hæretici scelerati in perniciem in-eruditorum & simplicium fratrum committuntur.

MENDACISSIMAE LEGENDÆ siue historiæ de Sancti Petri Papatu, quam Illyricus iactat collectam ex Diui Pauli Scriptis, verissima, euentissima, & solidissima

CONFUTATIO.

Aliud regnū, aliud pontificatus, aliud primatus

PRIMUM obseruandum est, quod in descriptione istius historiæ, nefarius impostor, vt facilius pusillos Christi fallat, & ab vnitare ouilis Christi abducatur, odiose & insidiosè regnū cum Papatu

seu Pontificatu, & primatum cum regno commiscet. quasi Catholici doceant, Petrum à Christo regem quendam constitutum esse, cui mundi regna donauerit, Petrumque Romæ regni sui sedem constituisse. Facit autem hoc pessima fide, imò scelerata fraude, & contra propriam conscientiam.

scientiam. Optimè enim nouit, Catholicos perspicuam differentiam tradere inter functionem, seu munus episcopale, & munus regium: ac potestatem episcoporum spiritualem esse, qua diuini uerbi prædicatione, sacramentorum administratione, & legitima iurisdictione, salus æterna hominum procuretur, non autem qua regna huius mundi constituentur & gubernentur.

Neque Apostolos & discipulos suos Christum reges instituisse, sed æternæ hominum salutis ministros: Regnum meum, inquit Christus, non est de hoc mundo. &: Euntes in mundum vniuersum, prædicate euangelium omni creaturæ, & docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris & filij & spiritus sancti: docentes eos obseruare omnia quæcunque mandauimus vobis. Porro quid de donatione religiosissimorum Imperatorum sentiendum sit, qui ecclesiæ ditiones temporales donauerunt, prorsus non pertinet ad quæstionem de primatu Petri. Non enim primatus Petri in regnorum mundi administratione ac dominatione consistit, sed in suprema potestate ecclesiam gubernandi, & spiritualem hominum salutem procurandi. Scelerata itaque fraude homo iste spirituales auctoritatem, potestatem, & primatum, cum regia & seculari potestate, auctoritate & dignitate permiscet.

2. Est & hoc diligenter obseruandum, quod simili fraude permisceat quæstionem de primatu Petri cum quæstione alia: vtrum Petrus

Ioan. 18.

Marci 16.

Matth. 28.

*Alia quæ
stio de
primatu
Petri.*

Fff Romæ

*Alia que
stio: vtrū
Romæ
25. annos
sederit.*

Romæ primatu perfunctus sit 25. annis. Quas quæstiones longe diuersissimas esse constat, & priorem illam de primatu, ad fidei religionisq; dogma pertinere: alteram verò, ad probabilem grauissimorum scriptorum sententiam ac doctrinam. At verò fraudulentus iste homo sic posteriorem: quod Petrus sederit Romæ, ibiq; pontificatum gesserit per annos 25. oppugnat. quasi si eam sententiam de 25. annis infirmauerit, & incertam ostenderit, priorem quoq; illam de Petri primatu labefactauerit aut euererit.

Ac Petrum quidem Romæ fuisse, Romæque diem extremum vitæ sub Nerone clausisse, non audet cum Urbano illo & Vellæo, & alijs impudentissimis ecclesiæ aduersarijs negare, sed Papistarum figmētum & vanissimum somnium esse iactitat: Petrum Romæ annis 25. episcopatu vel papatu perfunctum esse.

Hoc luculentum mendaciū impudentissimus homo audet obtrudere imperitis lectoribus, cōtra suam conscientiā: cū non ignoret eius sententiæ nō papistas, sed probatissimos atq; vetustissimos scriptores, authores esse: Eusebiū Pamphili dico, D. Hieronymum, Damasum, Bedam, ac alios plerosque. Non opinor autem quod istos tam præclaros & antiquos scriptores aucturus sit ad papisticos scriptores relegare, quasi aliquid de primatu Romæ tot annis obtento, in gratiam Papæ confinxerint, vt supra illud figmētum papam collocarēt, vt ita tyrannidem in ecclesia Dei exercere possit. Et ad confutandum

*Eusebius
in Chroni-
cis.*

dum palpabile de papistarum figmento mendacium & calumniam, suffecerit doctissimi illius Hieronymi sententiam lectori proposuisse: Simon Petrus, inquentis, filius Ioannis, prouincie Galileæ, vico Bethsaida, frater Andreæ apostoli, & princeps apostolorum, post episcopatū Antiochenis ecclesiæ, & prædicationem dispersionis eorum, qui de circumcisione crediderant in Põro, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bythynia, secundo Claudij anno ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit: ibique 25. annis cathedram sacerdotalem tenuit vsque ad vltimum annum Neronis, id est, decimum quartum. Hanc D. Hieronymi sententiam posteriores scriptores plerique sequuti sunt: verum non ita mordicus eam tenet ac tuentur, vt arbitrentur ad fidei dogma eam pertinere, aut primatū Petri consistere non posse, si paucioribus annis aliquot Romæ sedit, certa aliqua & euidente ratione demonstrari possit. Certè Petrum Romæ fuisse, Romanam ecclesiam fundasse, in eaque cathedram constituisse, ac denique ibi vitam glorioso martyrio finisse, certissimis, euidentissimis & solidissimis probationibus demonstrari potest. Sed nos ad primatus Petri oppugnationem (quæ principalis quæstio est) confutandam accedamus.

D. Paulus (inquit Illyricus) Petri sui collegæ legendam optima fide recitat ad Gal. 2. Atq; huius legendæ prima pars est: Quod Deus S. Petrū apostolū, episcopum vel papam Iudeorū, & Paulū Gentium cōstituerit.

Fff ij Ab

Hieron.
de script.
eccles.
Beda in
lib. de tem
poribus.

1. pars legendæ de
Papatu
Petri, secundum
Illyricū.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

Ab ijs autem qui aliquid videbatur esse, quales aliquando fuerint, nihil mea refert. Personam hominis Deus non accipit. Nam mihi qui videbantur esse in pretio, nihil contulerunt. Imò contrà, quum vidissent mihi concreditum fuisse euangelium præputij, quemadmodum Petro circumcisionis, quumq; vidissent gratiam mihi datam. &c.

Confutatio.

Primum constat manifestè ex ipsa epistola ad Galatas, atq; adèd ex hoc ipso secundo capite epistolæ, Pauli institutum in ea epistola non esse, Petri collegæ sui papatum aut pōrificatum describere, atque historiam de ratione administrati Papatus texere: sed aduersus pseudo-apostolos, qui Galatas in seruitutem legis protrudebant, autoritate & dignitate apostolorum illorum, qui Christum vidissent, quos legem & ipsos obseruare, & obseruandam alijs qui salui esse vellent, præscribere dicebāt. suam autoritatem & dignitatem tueri ac vindicare. Itaque mox in exordio epistolæ palam profitetur, se Apostolum constitutum esse à Iesu Christo, non ab hominibus, neque per hominem: atque euangelium illud quod Galatis annunciabat, se non didicisse ab homine, sed accepisse illud per reuelationem Iesu Christi. Et cum post quatuordecim annos euangelium à se prædicatum, Hierosolymam profectus contulisset cum primarijs apostolis, Petro, Iacobo, & Ioanne, ab illis suum euangelium approbatum fuisse. Nec quicquam illi additum, aut in eo correctum esse: sed dextris mutuo datis, eos in suam

in suam societatem Paulum asciuisse, ac co-
 apostolum suum confessos esse: hoc tantum con-
 stituentes, vt Paulus Gentibus pergeret prædi-
 care, illi autem Iudæis. Sanè si de papatu Petri
 veram historiam texere instituisset, ab institu-
 tione primatus eam exorsus esset. videlicet
 quod super Petrum, tanquam saxum quoddam
 solidum & immotum, suam ecclesiam Christus
 ædificasset, quodq; illum pastorem suprenum
 ouium suarum constituisset: deinde rationem
 administrati pastoratus & primatus scripsisset.
 Non igitur Paulus suscepit historiam Papatus
 describendam, vt cauillatur Illyricus.

2. Quod verò Paulus scribit, sibi concredi- AG. 9.
 tum esse à Deo euangelium præputij, quemad-
 modum Petro circumcisionis: non ita accipien-
 dum est, quasi Paulo Iudæis non licuerit euan-
 gelizare: aut Petro Gentibus. Nam ex actis
 apostolicis constat Paulū, mox vt ad Christum
 conuersus & baptizatus fuit, ingressum esse
 synagogas Iudæorum, & prædicasse, quod Ie-
 sus esset filius Dei, & quod Iesus esset Christus.
 Et etiam post societatem illam cum apostolis,
 Petro, Iacobo, & Ioanne, datis mutuo dextris,
 initam, vt ipse Gentibus Christum prædicaret,
 ipsi verò Iudæis, vbiq; synagogas Iudæorum in-
 greditur: Quum, inquit Lucas, iter fecissent AG. 2.
 Paulus & Syllas per Amphipolim & Apollo- AG. 17.
 niam, venerunt Thessalonicam. vbi erat syna-
 goga Iudæorum. Secundum consuetudinem
 autem suam Paulus introiit ad eos, & per

- sabbata tria differebat, eis ex scripturis adaperiens, & allegans, quod Christum oportuisset pati, & resurgere à mortuis, & quod hic esset
- A&. 18. Christum Iesus, quem Paulus annuntiabat eis, Ex mox eodem capite, cum venisset Athenas,
- A&. 9. disputabat in synagoga cum Iudæis. Rursus capite sequenti: Disputabat autem in synagoga per omne sabbatum, suadebatq; Iudæis pariter & Græcis. Ac manifesta est sententia Christi ad
- A&. 10. Ananiam de Paulo: Vade, quoniã vas electio- nis est mihi iste, vt portet nomen meum coram gentibus, & regibus, & filijs Israël.

Similiter & ex actis apostolicis liquidò constat, quod Petrus quoque dum in Ioppe ageret, & oraret, per visionem diuinitus didicerit, gentibus quoque prædicandam euangelij gratiam: quodque postea per totum serè orbem terrarum Iudæis primum diulgato euangelio, gentibus euangelium prædicauerit. Quod igitur dicit Paulus sibi concreditum euangelium præputij siue gentium: Petro autem euangelium circumcissionis seu Iudæorû: hoc tantum significat, Petro principalem curam Iudæorum de Christi gratia informandorum concreditam, Paulo verò gentium præputiatarum.

Sicut autem per hoc quod scribit Paulus sibi concreditum esse euangelium præputij, non significat se constitutum esse summum pastorem, & gubernatorem Gentium: ita nec ex eo quod scribitur, Petro concreditum esse euangelium circumcissionis, insinuat, quod sit constitutus

stitutus summus pastor & gubernator gētis Iudaeicæ : sed hoc tantum significatur, quod ministerium colligendæ Ecclesiæ ex Iudæis concreditum fuerit Petro, & cæteris coapostolis Petri: Paulo verò ministerium colligendæ ecclesiæ ex Gentibus. Quis verò totius ecclesiæ ex Iudæis pariter, & Gentibus in Christum credentibus, à Christo institutus esset summus & primus pastor & gubernator, id hoc loco non exprimitur: sed tantum vtriusque partis, Petri videlicet cum coapostolis, & Pauli ministerium & officium, vt duplici ministerio ecclesia Christi tota colligeretur, fieretq; vnum ouile, cui præsideret vnus pastor. Itaque hæc Pauli sententia, quam primo loco adducit Illyricus, ad describendam legendam, vt ait, Papatu Petri, nihil ad papatum, hoc est supremum pontificatū Petri pertinet: sicut nec pertinet ad statuendum summum Pontificatum Pauli, vel etiam aliorum Apostolorum, Petri collegarum. De quibus scribit disertè Paulus, Galat. 2.

quod societatem cum Paulo inierint, vt non solum Petrus, sed ipsi quoque circumcisionem docerent, ipse verò Gentes: Sed tantum pertinet ad explicandū ministerium & functionem apostolatus, tam Petro cū collegis, quàm Paulo concreditam à Christo.

Quod verò per istam ministerij Apostolici paritatem non voluerit significare Paulus se Petro in regimine & gubernatione Ecclesiæ parem, eruditè colligit D. Hieronymus, ex eo

Fff iiii quod

Galat. 1.
Hieron.
in ca. 1 ad
Galatas.

quod Paulus scribat, triennio post suam conuersionem se venisse Romam vt videret Petrum: non, inquit, discendi studio, qui & ipse eundem haberet prædicationis authorem, sed honoris, priori apostolo deferendi.

Ambro. in
cõment.
in 1. ca. ad
Galat.

Cum Hieronymo consentit & Ambrosius, idem dictum Pauli exponens: Dignum fuit, inquit, vt cuperet videre Petrum: quia primus erat inter apostolos, cui delegauerat saluator curam ecclesiarum, non vtique vt aliquid ab eo disceret, qui iam ab authore didicerat, à quo & ipse Petrus fuerat instructus. Petri igitur summus pontificatus non in hoc Pauli loco fundatur & constituitur à Catholicis, sed in alijs sententijs spiritus sancti, quæ testantur: Super pe-

Matth. 16.

tram, tanquam solidum quoddam saxum, ædificasse Christum ecclesiam suam: & Petro tanquam summo pastori ecclesiæ Christi, dictum à Christo: Pasce oues meas. Et cum satan experiturus esset, vt collegium apostolorum, imò & eius ecclesiam cribraret sicut triticum, Christum peculiariter rogasse pro Petro, vt non deficeret fides eius: ipseque firmus & immotus in fide perseverans, fratres confirmaret, & in recta fide ecclesiam retineret.

Ioan. 21.

Luc. 22.

2. Pars le-
gendæ se-
cundam
Illyricũ.

Secunda pars legendæ, inquit Illyricus, hæc est: Quod Petrus totis octodecim annis à Christi in cælum ascensione vsq; ad synodum Apostolorum, præcipuè Iudæis, & Paulus Gentibus prædicauerit. Nam qui efficax fuit in Petro ad Apostolatam circumcisionis, efficax fuit erga me & in Gentes, &c.

Respondemus. Quanquam inter scriptores ecclesiasticos nō satis conueniat, quonam anno celebratum sit concilium illud Apostolorum in Hierosolymis (Eusebio enim & Hieronymo placet anno 18. post Christi ascensionem in cœlum, id factum esse. quæ sententia Paulo magis congruere videtur, qui scribit post triennium à sui conuersione se venisse Romam visendi Petri gratia: & deinde, hoc est, post triennium illud, rursus post quatuordecim annos venisse ad concilium illud. Quibus si addatur annus secundus ab ascensione Christi, quo Paulus conuersus videtur, conficiuntur anni octodecim. Venerabili verò Bedæ, ac alijs quibusdam placet, quod tres illi anni, post quos peractos Paulus scribit se primum Petrum visisse Hierosolymis, contineantur in illis quatuordecim, post quos Paulus secundò Hierosolymam venit: quodque Concilium Apostolorum habitum sit anno 14. ab ascensione Christi in cœlum) Quanquam, inquam, de hoc inter scriptores non satis conueniat, ac etiam probabilius videatur, anno 18. à Christi passione, & ascensione in cœlum, hoc concilium celebratum: tamen nullus probatorum, & vetustorum scriptorum hoc sensit, quod asserit hic Illyricus, Petrum toris octodecim annis à Christi in cœlum ascensione vsque ad synodum Apostolorum, præcipuè Iudæis prædicasse. Nam constanter Eusebius Pamphili Cæsariensis, D. Hieronymus, Orosius, Venerabilis Beda, affirmant Pe-

Confutatio.

trum vel secundo vel quarto anno Claudij, qui est annus vndecimus aut decimus quartus ab ascensione Christi ad cœlum, Petrum Romam profectum, ibique Romanis, hoc est, Gentibus euangelium prædicasse, non paruo tempore ante annum 18. ab ascensione Christi in cœlum.

Verùm vt ita sit, Petrum ad annum vsque 18. ab ascensione Christi in cœlum, Iudæis præcipuè prædicasse, Paulum verò Gentibus: non tamen de Petri Papatu tantum super Iudæis, quicquam probare poterit. Iam enim ostendimus, Paulum non de summo pontificatu Petri aut suo agere, sed tantum de ministerio & functione colligendæ ecclesiæ Christi ex Iudæis & gentibus, cui tandem collectæ vnus aliquis pastor secundum Christi ordinationem præficere- tur. Suum autem ministerium in colligendis & docendis gentibus Deo acceptum fuisse, inde probat, quod per Christi spiritum efficax fuerit eius prædicatio in gentibus, sicut Petri inter Iudæos.

3 pars le-
gende cõ-
mentitia
Illyrici
de Papa-
tu Petri.

Tertia pars, inquit Illyricus, est hæc: Quod Petrus & Paulus de consensu reliquorum Apostolorum constituerint, additaq; sacra dextrarum fide concluserint, vt hic quidem Gentium, ille verò Iudæorum doctor, apostolus aut episcopus in posterum quoque sicut antea permaneret. Qui contractus inter eos vt minimum. 18. annis post Christi passionem factus est.

Iacobus & Cephas & Ioannes, qui videbantur esse columnæ, dextras dederunt mihi ac Barnabæ societa- tis,

tis, vt nos quidem in Gentes, ipsi vero in circumcissionem apostolatu fungerentur, tantum vt pauperum memores essemus. In quo & diligens fui, vt hoc ipsum facerem. Hic apparet, inquit Illyricus, Petrum de facto, tum de iure diuino ac humano, non Gentilium apostolum per totam vitã fuisse. Quid ergo ad nos eius apostolatus, qui ex Gentibus sumus conuersi?

Respondemus. Sicut teste Paulo, ab exordio, *Consultatio.*
 Petro fuit concreditus apostolatus circumcissionis, & Paulo præputij: ita & in cõcilio quoque apostolico constitutum esse, vt Petrus cum suis collegis permanerent in apostolatu & ministerio Iudæorum, Paulus verò in ministerio & apostolatu Gentium. Verùm sicut ab exordio, nec Petrus cum collegis fuit exclusus à colligendis gentibus, nec Paulus à docendis Iudæis: ita nec per synodi apostolicæ illam conclusionem Petrus intelligendus est à docendis Gentibus exclusus, aut Paulus à docendis Iudæis. Sed sicut ab exordio, ita & in synodo commẽdata est Petro & collegis cura Iudæorum, & Paulo institutio Gentium. Vbi verò Iudæorum institutio longè lateque diuulgata est, certissimæ & fidelissimæ historiæ testantur, Petrum per Gentium plurimas nationes, Christi euangelium disseminasse. Ac de prædicatione Petri apud Romanos, illustres testes sunt, Eusebius *Eusebius*
 Cæsariensis tum historiarum libro 2. tum in *Hieronymus.*
 Chronicis suis. D. Hieronymus in cõmentario primi capitis ad Romanos. & in libro de viris illustribus.

*Petrus
 apost. cir-
 cumcissio-
 nis prædi-
 cavit euã-
 geliũ gen-
 tibus.*

Verùm,

A&. 15.

Verum, sicut supra ostendimus, quod ab exordio Petrus constitutus est Apostolus circumcissionis, nihil pertinere ad Petri supremum pastoratum seu papatum, sed tantum ad peculiarem & præcipuam Petri functionem & ministerium in colligenda ecclesia Christi ex Iudæis: ita & constitutio illa synodi apostolicæ, ut Petrus cum collegis permaneret præcipuè in officio ac ministerio Iudæorum, nihil pertinet vel ad statuum vel ad improbandum pontificatum, siue summum pastoratū Petri. Quanquam igitur nō ex hoc dicto Pauli, Petri Pontificatus ad Gentes pertineat: ex ea tamen ordinatione Christi ad Gentes pertinet, qua constitutus est summus & primus pastor ouium Christi, quæ non ex Iudæis tantum, sed vel potissimum ex Gentibus collectæ sunt.

Alia Illyrici Cavillatio circa banc partē suæ legendæ.

Addit Illyricus: *Numeratio temporis Actorum Apostolicorum, & epistola Pauli dilucidè & apertè ostendunt, Petrū nunquam Romæ 25. annos episcopatu vel papatu perfunctum esse, ut Papistæ fingunt. Quoties enim Paulus Petrum querit, Hierosolyamæ eum querit, non Romæ: Toties & tam multa Romæ, aut ex Roma scribit, & tam multos Romanos nominat, nec tamen quicquam de Petro ibi sedente dicit.*

Confutatio.

Superius diximus, Illyricū fraudulenter permiscere quæstionē de Pontificatu Petri per 25. annos Romæ obtento, cum quæstione de summo pontificatu & primatu Petri super totā ecclesiam, ex Iudæis pariter ac Gentibus collectā. Atque priorem non pertinere quidem ad fidei dogma,

dogma, sed tamen non esse à sophistis & Papistis confictam, sed à grauissimis scriptoribus, Eusebio Cæsariensi, doctissimo Hieronymo, ac Venerabili Beda constanter traditam. Quas vero caullationes contra eam sententiam adfert Illyricus, sanè non sit verisimile, eas non fuisse animaduersas aut cognitās tantis ac tam diligentibus scriptoribus: sed eas tanquā futes & inanes, ac nihil momēti habētes eos neglexisse ac contempsisse. Quid enim obiecro ponderis habet ea caullatio: *Paulus è Roma scribens secundam epistolam ad Timotheū, nullam facit mentionē Petri: nō fuit igitur Petrus Romæ, dum eam epistolā scriberet?* Imò cū eam epistolam cōstet eum scripsisse sub finem vitæ suæ, vtpote extremis annis Neronis, conuincitur ex ipsa epistola, Petrum id temporis fuisse Romæ, cū & vitæ eius finis eodem tempore immineret: & tamen Paulus in ea epistola Petri nullam facit mentionem.

Similiter quod Paulus Romam sæpius scribens, Petri non meminerit, cū tamen tam multos Romanos nominarit, multis ex causis fieri potuit: quas Catholici scriptores in iustis de hoc argumento scriptis libris diligenter & copiosè explicāt. Quas prolixius persequi nostri instituti ratio non patitur.

Quarta & vltima pars legendæ Petri, ab Illyrico desumptæ: qua ostenditur *Petrum aliquatenus & successores eius (quicumque vel quocumque in loco demum sint, si qui sunt) penitus potuisse & posse*

Vide Ros
fensē mar
tyrē cōtra
Vlrichum
Vellæum.
Vide Al
bertū Pi
ghii lib 3
eccle. hier.
4 pars le
gendæ se
cundū Il
lyricum.
errare.

errare.ideoq; merito ab alijs taxados ac reprehēdēdos esse.

Ad Galatas. 2. Cū autem venisset Petrus Antiochiam, palam illi restiti. eo quod reprehensibilis esset. Nam antequam venissent quidam à Iacobo, vnā cum Gentibus sumebat cibum. Quum autem venissent, subduxit & separauit se ab illis, metuens eos qui erant ex circumcisione: ac simulabant cum illo ceteri quoque Iudæi, ita vt Barnabas simul cū abduceretur in illorum simulationem. Verum vbi viderem, quod non recto pede incederent ad veritatem euangelij, dixi Petro coram omnibus: Si tu, cū sis Iudæus, Gentiliter viuus, ac non Iudaice, cur Gentes cogis iudaizare?

Confutatio.

Auguf. de
bapt. con.
Donat. li.
2. cap. 1.

Cypr. ad
Quirintū.

Super Pe-
trū adifi-
cata eccle-
sia.

Respondemus. Inanis hæc argutia nihil commouit eruditissimum Augustinum, vt Petro primatum adimeret, aut de eo dubitaret. Qui sic de hac Pauli reprehensione scripsit: Magnum quidem meritum nouimus Cypriani episcopi & martyris, sed nunquid maius quàm Petri apostoli & martyris? De quo idem Cyprianus in epistola ad Quirinum ita loquitur: Nam nec Petrus inquit (quem primum dominus elegit, & super quem ædificauit ecclesiam suam) cum secum Paulus de circumcisione disceptaret, postmodum vendicauit sibi aliquid insolenter, aut arroganter assumpsit, vt diceret se primatum tenere, & obtemperari sibi à nouellis & posteris potius debere. Nec despexit Paulum, quod ecclesie prius persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit, & rationi legitime, quam Paulus vendicabat, facile consensit. documentum scilicet nobis & concordie & paciencie tribuens, vt non

nō pertinaciter nostra amemus: sed quæ aliquādo a fratribus nostris & collegis vtiliter & salubriter suggeruntur, si sint vera & legitima, ipsa potius nostra ducamus. Ecce cōmemorat Cyprianus, quod etiā nos in scripturis sanctis didicimus, apostolū Petrū, in quo primatus apostolorū tam excellenti gratia præeminet, aliter quā veritas postulabat, de circūcisione agere soligū, à posteriore apostolo Paulo esse correctū. & post pauca: Cæterū magis vereri debeo, ne in Petrū contumeliosus existā (scilicet conferens eū cum episcopo Cypriano) Quis enim nescit, illū apostolaris principatū cui libet episcopatuī præferēdū? Vides lector Christiane, vnde hostis ecclesiæ Illyricus argutiam inanem cōtra veritatem primatus textit. Inde Cyprianum & Augustinum, scriptores sanctissimos pariter & eruditissimos, salubre documentum patientiæ, humilitatis & concordiæ desumere. Et constanter Petri excellentem primatum asserere, atq; eum cum Pauli illa necessaria correctione probè consistere.

Respōdemus igitur, quod reprehēso illa Pauli nihil derogat authoritati Petri. Nō enim existimamus incōueniens esse, superiores ac præpositos, si aut ipsi aberrant à fide, aut alios aut verbo aut exemplo aberrare faciāt, ab inferioribus admoneri, corripī, & corrigi, quando hoc causa fidei postulat. Et superius iam diximus, Paulum & Petrum in ministerio & doctrina prædicationis euangelicæ æquales fuisse, quāuis in regimine ecclesiæ fuerint dispares, & proinde Paulo

tan-

*In Petro
primatus
apostola-
rus excel-
lenti gra-
tia præe-
minet.*

*Apostola-
tus Petri
primatus
cui libet
episcopae-
tus præfe-
rēdus est*

tanquam æquali licuisse Petrum in ijs quæ ad ædificatione fidei & doctrine pertinebant, aberrantem corrigere.

Hanc suam legendam ex quatuor partibus, prava interpretatione corruptis consutam probat Illyricus per doctrinam Christi, qui interdixit suis discipulis primatum aut principatum super alios gerere.

*Illyrici
cauillatio
ex doctri
na Chris
ti con
textu.*

*Mat. 18. 20
Mar. 9. 10.
Luc. 9. 22.*

Confutatio.

Act. 20.

Quæstio, inquit Illyricus, vel certamen de primatu, quis apostolorum supremum esse debeat, quater, & demum etiam post ultimam cenam ab apostolis Christo proposita est. verum ille eam semper ac penitus damnauit, nec vel Petrum, vel Paulum, supremum aut primum elegit, imò potius eos infimos & ministros omnium esse voluit ac iussit.

Idem Paulus in suis epistolis acerrimè impugnat, & contendit se nec in se, nec in ceteros ullam potestatem Petri agnoscere, aut probare.

Respondemus. In quæstione de primatu tria esse diligenter consideranda. 1. Potestatem super alios, siue superioritatem, siue, vt vocat Augustinus, locum superiorem. 2. Appetitum seu expeditionem potestatis supra alios, & loci superioris. 3. Rationem ipsam exercendæ potestatis, & administrandi loci superioris.

Ex his tribus, potestatem super alios, siue superioritatem, quæ videlicet legitimè imposta est & concredita, non improbari nec damnari à Christo, manifestum satis est. Nam spiritus sanctus, vt ait Paulus, in ecclesia episcopos ad regendam ecclesiam constituit. Porro sine potestate

testate, & loco superiore, vt ait Augustinus, populus regi non potest. Ac Paulus ipse palam testatur, sibi datam esse potestatem à Christo in aedificationem ecclesiae.

Christus quoque cum dixit: Qui maior est in vobis, fiat sicut iunior: insinuat se approbare, quod aliquis sit maior: sed maiorem illum admonet sui officij, vt per humilitatem alijs ministret. Non igitur Christus in sententijs citatis ab Illyrico voluit auferre & abolere potestatem, superioritatem, aut primatum.

Deinde de appetitu, expectione, seu cupiditate potestatis super alios, & loci superioris, tanquam loci honoratoris, ita pronunciat Augustinus: Locus superior, sine quo populus regi non potest, tamen administratur ita vt decet, tamen indecenter appetitur.

Hac cupiditate cum videret Christus laborare Apostolos, qui quoties de morte sua locutus esset, inter se de eo disceptare solebant, quisnam ipsorum, eo per mortem ab eis sublato, primus esset, eorum cupiditatem castigat, docens eos humilitatis studium amplecti, non autem primatus aut superioritatis honorem ambire.

Postremò tertium illud, quod est legitima administratio & perfunctio potestatis & superioritatis, in eo positum est, vt cui conceditur est & impositus primatus ac superioritas, ea vtatur in vtilitatem, commodum, & salutem inferiorum: non autem in proprium commo-

Ggg dum

Aug. de ciuitate Dei
lib. 19.
cap. 19.
Luc. 22.
2. Cor. 10.
13.

Aug. lib.
19. de ciuitate Dei
cap. 19.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

dum & utilitatem, aut propriam gloriam & honorem: atque agnoscat se ob hoc alijs præpositum, ut eorum saluti seruiat ac ministret: non autem ut super eos dominetur aut regnet. Duplicem itaq; superioritatis administrandę rationem Christus palam significat. Alteram, qua superior habens inferiores tanquam seruos, omnem gubernationem inferiorum in suum commodum & honorem confert, & eis tanquam seruis dominatur. Quam gubernationem, dominationem appellabat, eamque principum gentium propriam esse dicit: atque hanc seuerè suis apostolis & discipulis interdicat. Alteram verò, qua superior agnoscens se constitutum, ut ministerium impendat subditis, quo eorum & salutem & commoda sollicitè & humiliter procuret. Atque hanc ad eò non improbat, ut ipse huiusmodi superioritatem & administrationem in sua ecclesia instituerit: constituendo episcopos & præpositos, qui ecclesiam suo sanguine comparatam regerent & gubernarent: & potestatis supereminentiam ac primatum in Petro ordinans & instituens. (ut ait Cyprianus) Christus igitur non damnauit aut improbauit potestatem aut superioritatem legitimam: sed tantum inanem ambitionem, dominationem & tyrannidem, hoc est, potestatis seu primatus abusum.

*Cauilla-
tio Illy-
rici.*

Quod verò dicit Illyricus, *Paulum in suis epistolis primatum acriter impugnare*, quid sibi velint sententię Pauli, quibus suam autoritatem &

& dignitatem apud Galatas studiose vindicavit
& asseruit, iam superius satis monstraui-
mus: atque eas penitus nihil detrahare Petri pri-
matui.

Confutatio.

Quod postremò cauillatur, *Paulum nec in se,*
nec in ceteros apostolos ullam potestatem Petri vsquam
agnoscere & probare:

*Cauilla-
tio.*

Respondeo, Quod ad cæteros apostolos at-
tinet, perspicuum est ex euangelio Ioannis, cum
Christus pastorem ouium suarum institueret ac
ordinaret, præsentem fuisse multos ex aposto-
lis, quos certissimum est Christi sermonem
rectè intellexisse, Christi que ordinationem obe-
dienter amplexos & secutos esse. Et sanè post
ascensionem Christi in cælum præclara testi-
monia suæ authoritatis & primatus dedit.
1. in ordinatione Matthiæ. 2. in die Pente-
costes, quando omnes apostolos defendit ad-
uersus calumniam Iudæorum, quod musto ple-
ni essent, Act. 2. 3. quando in Ananiam & Sa-
phiram sententiam mortis protulit, Act. 5.
4. quando in synodo apostolorum primus sen-
tentiam dixit, Act. 15.

Confutatio.
Ioan. 21.

Quod ad Paulum autem attinet, qui poste-
rius ad apostolatum vocatus est, sicut euange-
lij doctrinam testatur se à Christo non per ho-
minem accepisse, sed per reuelationem: ita &
ordinationis illius Christi, qua Petrus à Chri-
sto institutus est supremus ecclesiæ seu ouilis
Christi pastor, cognitionem per eandem reue-
lationem accepisse omnino existimandum est.

HACTENVS de bella legenda primatus Petri, ex Pauli scriptis ab Illyrico conscripta, dictum est. Nunc audiamus, quàm bellè eandem legēdam patrum testimonijs comprobet.

*Cauilla-
tio Illy-
rici.*

Ireneus, inquit, Nicephorus, & Vrspergensis testantur, Petrum in initio Romam expugnandi Simōnis Magi, non collocandi ibi sui solij causa venisse: ibique breui tempore docuisse. Ac mox regente eam ecclesiam Cleto aut Lino, abiisse in Ægyptum, inde in Asiam, ibiq; multas ecclesias fundasse aut confirmasse, & tandem vltimo Neronis anno Romam rediisse, ab eoque occisum esse: vt secundum hanc numerationem Petrus non magis Romanus episcopus esse queat, quàm Antiochenus, aut Ponti, aut aliarum ecclesiarum, quas innumeras docuit, fundauit, aut confirmauit.

*Consulta-
tio.*

Eusebius in Chronico Hieron, de viris illustribus Venerab. Beda in acta Apostolorū

Contra celeberrima testimonia antiquissimorum scriptorum, ante annos mille ducentos Eusebij Cæsariensis & D. Hieronymi superius citata: qui disertissimè testantur Petrum Romæ sedem & cathedram collocasse, idque per annos 25. opponit bonus iste vir Nicephori historiam, quæ paucissima quædam de Petri apostolatu commemorat, nec ea etiam bona fide recensens. Irenei quoque testimonium contra Petri in Romana vrbe sedem, cathedram & episcopatum producere non veretur. Cū luce meridiana clarius constet Ireneum Martyrem antiquissimum scriptorem, vtpote Polycarpi illius, qui fuit Apostoli Ioannis discipulus & auditor, discipulum & auditorem, illustre testimonium perhibere de Petri in vrbe

*Damasus
Ireneus
lib. 3. corr.
heret. cap.
7. & 3.*

Rom-

Romana sede, cathedra & episcopatu, dum successione episcoporum Romanæ ecclesiæ recensens, à Petro tanquam capite, origine, & primo pontifice exordium facit. quod & Augustinum perpetuò fecisse paulò post ostendemus.

Sed quid scribat bonus Illyricus, nihil pensi habet, modò imperito lectori imponere, & fumos offundere possit, ac Romani episcopi Cathedralam ac primatum euertere. At eiusmodi fumos & cauillationes, qui vel ex tempore quo Petrus Romam venerit, vel ex numero annorum, quibus Romæ sederit (de quibus per religionem Catholicam libera scriptoribus sententia, sine præiudicio alienæ sententiæ relinquitur) meritò contemnit Christianus frater. Cui id satis est, certissimis testimonijs vetustatis & antiquitatis constare Petrum Romæ euangelium Christi prædicasse, ibique suam sedem constituisse, in eaque primatu perfunctum, diem extremum clausisse.

Quod quoque scribit Illyricus, Antherum Papam scribere, teste Nicephoro, lib. 14. Petrum Roma sorte Alexandria translatum: in epistola decretali Antheri non extat, quã ad episcopos Beticæ & Toletanæ prouinciæ scripsit, de mutatione sedium episcopalium. Sic enim in ea legitur: De mutatione episcoporum, vnde sanctam sedem Apostolicam consulere voluistis, scitote eam communi vtilitate atque necessitate fieri licere, sed non libitu cuiusquam, aut

Nicephorus lib. 14
cap. 39.
Antherus
in epist.
decretali
in tom. 1.
Concil.

dominatione. Petrus sanctus, magister noster, & princeps apostolorum de Antiochia utilitatis causa translatus est Romam, ut ibi potius proficere possit. Hic autem in Nicephoro insertum legitur: & inde postea Alexandriam transijt, ut isthic magis proficere possit. Ex quo colligere licet, quæ fides Nicephori historiae, ut nunc extat, adhibenda sit. Certè Romani Pontificis auctoritatem & primatum in ea decretali Antherus dilerrè & constanter asserit, docens translationem episcoporum sine auctoritate & approbatione Romani pontificis fieri non posse.

*Illyrici
censura
de decre-
tibus
epistolis
primorū
pontificū*

Quæ pro primatu & auctoritate Romani Pontificis à Catholicis adferri solent ex decretalibus epistolis & scriptis primorum pontificum Romanorum, Clementis, Cleri, Anacleti, Euaristi, & aliorum, magno supercilio vanitatis arguit censor Illyricus. Cuius superbam & insolentem censuram redarguere, non est huius instituti. Neque hoc loco necesse est, quando pro statuendo Petri primatu, certissima & indubitata vetustissimorum & doctissimorum scriptorum monumenta in promptu esse, dilucidè & perspicuè constat.

*Adducit
Illyricus
patrum
testimo-
nia cōtra
primatū
pōtificis.
Cypri. lib.
reput. 3.*

Sed iactat Illyricus, contra primatum Romani Pontificis, hominum testimonia sibi quoque non deesse.

Sanctus, inquit Cyprianus, Archiepiscopus Carthaginensis & martyr, grauitè redarguit Cornelium Papam,

Papam, admittentem appellationes ex Aphrica ad se, ac dicit: Vetusissimum canonem in ecclesia esse, ut vnusquisque episcopus per se, suum gregem, secundum verbum Dei regat, redditurus soli Deo rationem.

Hunc locum Cypriani in capite præcedenti *Confutatio.* prolixè tractauimus. Nam & ibi eum citaue- rat Illyricus: & manifesti mendacij conuicimus hominem istum. Ostendimus enim in ea epistola Cyprianum non redarguere Cornelium, quod appellationes ex Aphrica ad se admitteret: sed inuehi in perditissimos quosdam hæreticos, Fortunatum & Felicissimum, ab Ecclesia eiectos: qui per accusatores ad Cornelium profectos appellassent à sententia Cypriani & collegarum, admonereque Cornelium, ne iniustam appellationem cum iniuria Africanorum episcoporum admitteret. In quo magis confirmatur, quàm infirmatur Romani pontificis primatus & authoritas in Africanas ecclesias. Non enim scribit Cyprianus, non licere interponere appellationes ab Africanorum sententijs, ad Romanum pontificem: Sed hoc tantum dicit: Perditorum hominum aut sceleratissimorum appellationes iniustas nõ esse admittendas.

Atque ibi quoque plurima testimonia, eaque manifestissima produximus, quibus ille martyr asserit Romani pōrificis primatū, dum dicit Romanā ecclesiam esse matricē catholicæ ecclesiæ: Ecclesiam esse super Petrum à Christo fundatā,

Ggg iij dum

dum dicit: Christum sua autoritate disposuisse, vt vnitatis ecclesiasticæ origo ab vno Petro inciperet. dum dicit: Super vnū qui clauas Christi vice accepit, fundatam esse ecclesiam. dum dicit: vnum episcopum in ecclesia catholica esse debere, sicut vnum Christum. dum dicit: Locum Fabiani vacantem, esse locum Petri, & gradum cathedræ sacerdotalis vacantem. dum dicit: Super vnum ecclesiam ædificatam, cui claues Christus dedit.

Conc. Nicæni 6. canonē citat & corrumpit.

Consultatio.

Pergit Illyricus: *Concilium Nicænum*, inquit, statuit, vt episcopus Romanus tantum suburbanis ecclesijs præsit: Alij verò patriarchæ, aliarum prouinciarum ecclesijs.

De hoc Nicæni Concilij canone satis prolixè superius differuimus, & mōstrauimus, eum non aduersari primatui Romani pontificis. Et quo pacto quæso canon actis Concilij Nicæni contrarius, à patribus Concilij statueretur. Constat enim ex actis, quod licet Nicæa esset in Asia, tamen Osius Cordubensis, nomine & vice Papæ Romani, præfederit Concilio, & primus subscripserit, non suo nomine, veluti reliqui episcopi omnes: sed nomine Papæ. Quod sanè non permissus fuisset facere, nisi in Asianos quoque primatus Romani Papæ se porrigeret.

Sed hoc loco consideret lector. Cùm superius hunc Nicæni Concilij canonem recitasset sincere, ex actis Concilij Chalcedonensis, nunc eum corrumpat, dicens concilium statuisse, vt Episcopus Romanus tantū suburbanis Ecclesijs præsit

præsit, cùm de suburbanis ecclesiis in canone Concilij nulla fiat mentio. Et sanè ea adiectio prorsus ipsi canoni repugnat. Cùm enim discretè Canon dicat, quod episcopo Romano par consuetudo siue mos est cum Metropolitano Alexandrino: prorsus repugnat cùm Canone, quod Romanus episcopus tantum ecclesiis suburbanis præsit: cùm Alexandrinus non suburbanis tantum ecclesiis, sed Ægypto, Lybiæ, & Pentapoli, hoc est, latissimis terrarum spatijs præsit. Odio itaque satanico Romanæ sedis & cathedræ, tam nefarium mendacium imperito lectori obtrudit Illyricus.

Adducit Illyricus etiã Hieronymi quandam sententiam, ex epistola ad Euagrium: in qua contendit, *D. Hieronymum Papam Romanum cum alijs episcopis exæquasse.*

Hierony.
testimo-
nium ex
episto. ad
Euagriũ.

Sed cùm superius paulò in capite de Antichristo, hoc ipsum testimonium citauerit, & nos ibi eius cauillationem fatis confutauerimus: superuacaneum foret, hic quoque de eo Hieronymi dicto differere.

Addit deinde Illyricus: *Tres Papas, Zozymum, Bonifacium, & Celestinum, per plures annos acerrimè cum sexta Carthaginensi (cui vltra ducenti episcopi, inter quos etiam ipse Augustinus, interfuerunt) prolatis falsis Nicænis canonibus, de primatu litigasse: tandemq; illos tres sanctissimos, euidentissimè criminis falsi conuictos, ac maxima cum ignominia repulso esse.*

Hanc impudentissimam calumniam paulo

Ggg v supe.

superius quoque ab Illyrico propositam solidissimè & validissimè ibi confutauimus. Admonendus tantum est lector, vt diligenter consideret, Aphricanos episcopos, & inter eos Cyprianum & Augustinum, non de primatu Romani pontificis super alias Ecclesias quæstionem mouisse. quem Cyprianus & Augustinus clarissimè consentur (sicuti ex testimonijs eorum suprâ citatis manifestum est: & de Augustini testimonio mox dicendum erit) sed tantum de peculiari quadam causa, vtpote appellatione à sententijs Aphricanorum episcoporum ad episcopum Romanum, Transmarinum scilicet episcopum. Videbatur enim eis æquum esse & iustum, quod & inter se constituerant, vt vniuscuiusque causa illic audiat, vbi est crimen admissum, & vbi & accusatores, & testes criminis haberi commodè possent: non autem subdola & fallaci temeritate appellantium & circumstantium, episcoporum in Aphrica positorum auctoritatem collidendam. Quales appellationes si ne ad episcopum quidem Romanum fieri admitterentur, non tamen ob id sublatus foret primatus Romani episcopi. In hac sententia probabili, perstiterunt Aphricani episcopi, donec de veritate actorum Nicænorum sufficienter edoceri essent.

Vide epif.
90.91.92.
93.95.96.
inter epif.
August.

Porro quid Carthaginenses & Mileuitani, ac Numidici patres senserint de cathedra Apostolica sedis Romanæ, liquidò & perspicuè cognos-

cognoscitur ex epistolis eorum ad pontificem Romanum Innocentium, & rescriptis Innocentij ad eas. Antecessit autem Innocentius proximè Zozyum. Ex quo manifestissimè redarguitur impudencissima Illyrici calumnia, quod tres pontifices, Zozyus, Bonifacius, & Celestinus primatum vsurpare sunt conati.

Vide sermonem 3. de verbis Apostoli.

Postremò quod ex legitimis causis ad sedem apostolicam seu Romanam episcopi de suis sedibus ab hæreticis deiectioni, appellare olim sint soliti, constat manifestissimè ex restitutione Athanasij in sedem Alexandrinam per Iulium Papam, Chrysostomi per Innocentium, Appiarj per Zozyum. Itaque in iustis appellationibus semper viguit authoritas Apostolicæ cathedræ.

Audet Illyricus & Augustinum contra primatum Petri producere. Augustini quoque, inquit, memorabile dictum est: Totam ecclesiam super petram Christum, non super Petrum hominem fundatam esse. super quem & Petrus ipse sit extructus. Ita enim inquit tractatu 124. in Ioannem: Quando Petro dictum est: Tibi dabo claves regni cælorum. Et quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis: Et quodcunque solueris super terram, erit & solutum in cælis: vniuersam significabat ecclesiam, quæ in hoc sæculo diuersis tentationibus, velut imbribus, fluminibus, tempestatibus quatitur, & non cedit: quoniam fundata est supra petram. vnde & Petrus nomen accepit. Non enim à Petro, Petra: sed Petrus, à Petra.

Aug. super
Ioa. tract.
124.

Respon-

Confutatio.

Exponuntur verba Matth. 16

Augu. lib. retract. 1. cap. 21.

Respondemus, Sicut in alijs quibusdam locis Augustinus in verbis illis Christi ad Petrum: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam: ita & in hoc tractatu super Ioan- nem, per petram intelligit quidem Christum, & non Petrum. Verùm non dicit vsquam, per petram nõ posse etiã intelligi Petrum: quin potius alibi disertè dicit, vtroque modo dictum Christi intelligi. Sic enim scribit libro Retractionũ 1. cap. 21. In hoc libro, nempe quem scripsit contra epistolam Donati hæretici, dixi in quodam loco de apostolo Petro, quod in eo tanquam in petra fundata sit ecclesia. Qui sensus etiam can- tatur ore multorum in verbis beatissimi Ambrosij, vbi de gallo gallinacio ait: Hoc, ipsa pe- tra ecclesiæ canente culpam diluit. Sed scio me postea sæpissimè sic exposuisse, quod à Domino dictum est: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam: vt super hanc pe- tram intelligeretur quæ confessus est Petrus, di- cens: Tu es Christus filius Dei viui. Ac sic Pe- trus ab hac petra appellatus, personam ecclesiæ figuraret, quæ super hanc petram ædificatur, & accepit clauis regni cælorum. Non enim dictum est illi: Tu es petra: sed tu es Petrus. petra au- tem erat Christus. quem confessus Simon, sicut eum tota ecclesia confiteretur, dictus est Petrus. Harum autem duarũ sententiarum quæ sit prob- abilior, eligat lector.

Cernis Christiane lector fraudulentum istum impostorem, sensum illum, quo per petram intelli-

telligitur Christus, adducere contra primatum, cum disertè profiteatur Augustinus, alterum quoque sensum, quo per petram, Petrus intelligitur, catholicum esse, & ab Ambrosio sanctissimo, etiam carmine celebratum. Non igitur vult Augustinus, per petram intelligens Christum, negare Petri primatum: sed quia fundamentum & origo prima omnis soliditatis & firmitatis est in tota ecclesia ex Christo, non ex Petro: ideo magis amplexus est eum sensum, quo per petram intelligitur Christus, qui est primum & summum ecclesie fundamentum, sustinens totius ecclesie structuram, sua propria potestate & virtute. Quod & ex ipso testimonio, quod truncatum protulit Illyricus, clarissime perspicere licet. In quo semel & iterum Petro primatum apostolatus attribuit verbis disertissimis: Cuius inquit, ecclesie Petrus apostolus propter apostolatus sui primatum, gerebat figurata generalitate figuram. Quod enim inquit, ad ipsum proprie pertinet, natura, vnus homo erat, gratia vnus Christianus, abundantiore gratia, vnus, idemque primus apostolus. Et post pauca interposita: Ecclesia, inquit, quae fundatur in Christo, clauis ab eo regni caelorum accepit in Petro. Et Augustini sententiae clarissimae de primatu Petri, ac summo pontificatu Romani episcopi passim extant: Nam nec Petrus, inquit contra Donatistas, quem primum Dominus elegit, & super quem aedificauit ecclesiam suam, cum secum Paulus discepta-

Galat. 2.
ret,

Aug lib. 2
cōt. Dona
tistas, ca. 1

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

ret, postmodum vendicavit sibi aliquid insolenter. & paulo pōst; In scripturis sacris didicimus apostolum Petrū, in quo primatus apostolorum tam excellenti gratia præminet, saliter quàm veritas postulabat, agere solitum, à posteriore Paulo esse correctum. & rursus ibidem: Quis enim nescit illum apostolatus principatum cui-libet episcopatui præferendum? Et alibi: Quid ergo incongruum est, si Petrus post hoc peccatum factus est pastor ecclesiæ? sicut Moyses post percussum illum Ægyptium factus est rector illius synagogæ. Alibi Petri sedem, disertè vocat petram ipsam, quam non vincunt inferorum portæ. Rursus scribens ad Bonifacium Papam, dicit Romanū episcopum alijs episcopis altius præsidere. Quodq; licet omnibus episcopis cōmunis sit specula pastoralis, tamen Romanus in ea celsiore fastigio præmineat. Et contra Iulianum libro 1. citatis contra dogma Pelagianum Orientis & Occidentis Græcis & Latinis patribus & episcopis, tandem de Innocentio Romano subiicit: Cum his etiam, etsi posterior tēpore, prior tamen loco Innocentius episcopus Romanus. Et alibi: In Romana, inquit, ecclesia semper viguit apostolicæ cathedræ principatus. Nec sanè potuit Augustinus à beatissimo martyre Cypriano dissentire, qui passim luculenter asserit, super Petrum ædificatam esse ecclesiam. Verum diverso sensu ab eo, quo super petram Christum singulariter ædificatur ecclesia. Secundum quendam enim modum est Christus, petra

Arg. cōtra
Faustū li.
22. cap. 70

August. in
psal. aduer-
sus partē
Donati.

August. ad
Bonifacium
lib 1. ca. 1.

Aug. epi-
sto. 126.

111. 22111

petra & fundamentum Ecclesiæ . qui nec Petro, nec ulli successori comperit. De quo dicit Apostolus : Fundamentum aliud nemo potest ponere , præter id quod positum est . quod est Christus Iesus. 1. Cor. 3.

HÆC cùm ita sint, Christiane lector, cernis sceleratâ istius hominis malitiam, qui cùm non ignoret clarissima extare apud Augustinû testimonia pro primatu, fraudulenter obtrudit Ictori imperito subobscurâ sententiam, cauillationi obnoxiam, quam debebat ex alijs euidentibus & luculentis eius dictis rectè exponere.

Similj malitia & fraude, citat postremo loco testimonia Gregorij Magni, aut primi Papæ, ex epistolis ipsius ad Mauriciû Augustum de Ioanne episcopo Cõstantinopolitano, qui sibi nomen episcopi seu patriarchæ arripuit: ad Cõstantiam Augustam, ad Eulogium episcopû Alexand. & Anastasium episcopû Antiocheum de superbia Ioãnis Cõstantinopolitani, ad Ioannem episcopû Cõstantinopolitanû, denique ad Anianum diaconû Cõstantinopolitanum.

In his locis Gregorius Magnus aut primus Papa clare, inquit, supremi episcopi super omnes ecclesias titulum detestatur. Quin & aliquoties in suis epistolis prophetizat eum qui primus istum titulum supremi aut vniuersalis episcopi acceperit, fore præcursorem Antichristi. Quem tamè antichristianû titulum Bonifacius eius successor à periuro & parricida tyranno Phoca impetrauit.

Respondemus, detestari quidè sanctissimum illum pontificem Gregoriû, vniuersalis episcopi appella-

*Cauillatione Ilyria
ci de vero
bis Gregorij.
Epist. 32.
lib 4.
Epist. 34.
Epist. 36.
Epist. 38.
Epist. 39.*

Confutatio.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

appellationem & titulum, tanquam scelestum, nephandum & ambitiosum : verum quo sensu & intellectu illum titulū detestetur, id ex eius verbis esse manifestissimum, quæ sceleratus iste cauillator lectori proponere debebat, si veritatem amaret. Primum igitur quod cōtra primatum Petri, & supremam in ecclesia Christi potestatem, non pertineant sententiæ Gregorij, id ex verbis eius clarissimis, luce meridiana clarius perspici potest. Sic enim scribit in epistola ad Mauritium Augustum: Cunctis euangelium scientibus liquet, quod vōce dominica, sancto & omnium apostolorum principi Petro, totius ecclesiæ cura commissa est. Ipsi quippe dicitur: Petre, amas me? Pasce oues meas. Ipsi dicitur: Ecce satanas expetiit cribrare vos, sicut triticū, & ego pro te rogavi Petre, vt non deficiat fides tua: & tu aliquando cōuersus, confirma fratres tuos. Ipsi dicitur: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meā, & tibi dabo clauēs regni cœlorum. & paulo post: Cura ei totius ecclesiæ & principatus committitur, & tamen vniuersalis apostolus non vocatur.

Cernis Christiane lector luce meridiana clarius, non eō pertinere sententiās Gregorij, quibus detestatur titulum vniuersalis episcopi vel patriarchæ, vt primatum vel superioritatem Romani episcopi super ecclesiam Christi improbet aut damnet. Clarissimis enim & euentissimis verbis, atq; etiā euangelicis testimoniis eam asserit, in iis ipsis locis, in quibus vniuersalis Pape

Greg. epi.
32. lib. 4.

Ioan. 21.
Luc. 22.

Matth. 16.

De appellatione
vniuersalis episcopi.

vel

vel episcopi appellationem improbat, quod non ignorat bonus Illyricus, cui id vnum studio est, vt imperitum lectorem fraudulentis imposturis, ab vnitae ecclesiae, & pacis vinculo seducat. Porro quo sensu sanctissimus & integerrimus pontifex Gregorius appellationem vniuersalis episcopi damnet & detesteretur, ipse satis apertis verbis expressit in illis ipsis epistolis, quas Illyricus citat. Quia, inquit, si vnus patriarcha vniuersalis dicitur, patriarcharum nomen caeteris derogatur. Si enim hoc dici licenter permittitur, honor patriarcharum omnium negatur. Et cum forte is in errore perit, qui vniuersalis dicitur, nullus iam episcopus remansisse in statu veritatis inuenitur. & rursus: Qui indignum te esse fatebaris, vt episcopus dici debuisses, ad hoc iam perductus es, vt despectis fratribus, episcopus appetas solus vocari. & ad Mauritium Augustin: Certè multos Constantinopolitanae ecclesiae in haereseos voraginem incidisse nouimus sacerdotes, & non solum haereticos, sed etiam haeresiarchas factos, vt Nestorium & Macedonium. Si igitur illud nomen in ea ecclesia sibi quisquam arripuit, quod apud bonorum omnium iudicium fuit: vniuersa ergo ecclesia, quod absit, à statu suo corruit, quando is qui appellatur vniuersalis, cadit. Sed absit à cordibus Christianorum nomen istud blasphemiae, in quo omnium sacerdotum honor adimitur, dum ab vno sibi dementer arrogatur. Ex quibus perspicuum est, Gregorium

Gregori⁹
in Eulog.

Greg. Ioã
ni Con-
stantino-
politano.

Gregori⁹
Mauritio.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

hoc sensu dānasse vniuersalis episcopi titulum, quasi vnus aliquis, solus sit episcopus: reliqui autem omnes sacerdotes, eius commissarij & vicarij. Ipse autem solus sit cuiusque ecclesiæ proprius pastor & rector. Et iuxta hunc sensum, appellatio vniuersalis episcopi, superba plane, blasphema, & scelestā est: per quam reliquis sacerdotibus omnibus honor, dignitas, & gradus episcopalis derogatur, & vni alicui authoritas episcopalis attribuitur. Verūm si vniuersalis episcopi titulo & appellatione, intelligatur episcopus, qui vniuersit̃ siue totius ecclesię curā gerit, sine exclusione aliorum episcoporum, primatum quidem & principatum diuo Petro attribuit Gregorius, dum scribit: Cunctis euangelium scientibus liquere, quod voce dominica, sancto & omnium apostolorum principi, totius ecclesię cura commissā est: sed tamen vniuersalem apostolū appellatum negat, eo quod vniuersalis apostolus perperam intelligi possit, qui solus sit in tota ecclesia apostolus. Ad quam prauam intelligentiam deuitandam, de se scribit Gregorius, quod oblatum sedi apostolicę, cui deseruiebat, vniuersalis episcopi titulum à sancta synodo Chalcedonensi recusauerit. sicut antecessores eius eundem recusauerunt. Non itaq; Gregorius damnat primatum Romani episcopi, dum non vult eum appellari vniuersalem episcopum, quia vniuersalē episcopum superbi quidam episcopi aut patriarchę intelligebant per exclusionē omnium aliorum episco-

episcoporu. At verò quando in Chalcedonenſi ſynodo beatiffimus Leo appellatus eſt vniuerſalis epiſcopus, longè diuerſus fuit patrū ſenſus: qui vniuerſalē epiſcopū intellexerunt vniuerſalis eccleſiæ epiſcopū, vel epiſcopum, cui rota eccleſia commiſſa fuit. A qua tamen appellatione pōtiffices Romani propter cauſam ſupradictā abſtinuerūt, nunquā ſe vniuerſales epiſcopos iſcribentes, ſed potius vniuerſalis eccleſiæ epiſcopos.

Quod poſtremò cauillatur, Antichriſtianum titulum vniuerſalis epiſcopi vel patriarchæ, mox poſt mortem Pelagij & Gregorij, Bonifacium, Gregorij ſucceſſorem à periuro & parricida tyranno Phoca impetraſſe, merum eſt ſigmentum, & mendacium. Cōſtat enim ex certiffimis historijs, quod cū ſub Pelagio Romano Pontifice, & Mauritio imperatore, Ioannes quidam tunc Conſtantinopolitanus epiſcopus eò prorupiſſet audacię, vt conuocato epiſcoporum aliquot concilio, in eo œcumenicum, hoc eſt, vniuerſalem ſe pronunciatet epiſcopum, aduerſus eius inſolentiam inſurrexerit Pelagius, & concilium illud apoſtolica authoritate deduxerit in irritum. Quo paulò poſtea ſublato è viuīs, eadem tempeſtas etiam Gregorium excepit: qui, quod Ioannis illius ambitioni reſiſteter, etiam Mauritij Imperatoris grauiffimas inimicitias pertulit. Cui in epiſtola ad ipſum Mauritium reſpondens non ſuam eam cauſam eſſe, ſed Dei & totius eccleſiæ, teſtatur eſt in ea clariffimis verbis, primatum Romani

Vera hiſtoria de Phoca Imperatore ſtabiliſſente Romano, primatum.

Gregori⁹ in epiſtol. ad Mauritium,

Hhh ij epiſco-

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

episcopi asserens. Aduersus quem imperatorem cum Phocas præualuisset, contentio illa & insolentia episcoporum Constantinopolitanorum sublata est: sanciente & constituente Phoca Imperatore, ne quis alius nominaretur vniuersalis ecclesiæ patriarcha aut episcopus, præter vnum Romanæ ecclesiæ pontificem. quæ vt caput fuit semper ecclesiarum omnium, ita & eius episcopus, vniuersæ ecclesiæ Christi princeps, caput & gubernator est habitus. Neque igitur Phocas Imperator, primus ecclesiæ Romanæ primatum instituit, neque primus ei vniuersalis ecclesiæ episcopi appellatione tribuit: sed Constantinopolitani episcopi Ioannis insolentiam compescuit, & Romanæ ecclesiæ suam prærogatiuam, quam ab ipso Christo acceperat iam ab exordio, Romanoque episcopo auctoritatem, primatum & dignitatem à Christo acceptam tutatus est & stabiliiuit.

EX HIS manifestum, ac luce meridiana clarius est, historiam siue legendam, quam hic confirmavit pacis, vnitatis, & concordie nefarius hostis, contra Romani Pontificis primatum & prærogatiuam ac superioritatem, ex fœdis ac putidis mendacijs contextam esse.

DE